

Bernie Sanders ville være demokraternes præsidentkandidat, men han havde ikke en chance, fordi medierne lod sig besnære af spindoktorer og kampagneledere, der behandlede ham som en useriøs kandidat. Derfor fik Sanders stort set ingen dækning på f.eks. de store landsdækkende tv-kanaler i forhold til Trump, siger medieforsker. Foto: Jim Rassol

'Dækningen af præsidentvalget hører til en af mediernes værste præstationer'

Journalisternes muligheder for at stille magthavere til ansvar smuldrer. Den katastrofale dækning af præsidentvalget i USA tjener som eksempel på dette 'journalistikkens kollaps', mener den amerikanske medieforsker Robert W. McChesney

Af Jens Malling

På første side i elementær demokratiteori finder man vigtigheden af en fri og uafhængig presse.

Ideelt set bør medier have tilstrækkelige ressourcer og mandskab, der sikrer, at professionelle journalister kan afdække magtmisbrug og stille samfundets elite til ansvar. Hvor indgroet denne forestilling er, vidner klicheer som 'demokratiets vagthund' og 'den fjerde statsmagt' om.

»Vestlige samfund bryster sig traditionelt af, at det er en træffende beskrivelse af journaliststanden – at virkeligheden rent faktisk ser sådan ud,« siger Robert W. McChesney, der

har viet sin forskning ved Illinois Universitet til at nuancere den opfattelse. Information mødte i sommer medieforskeren, der er forfatter til talrige bøger om journalistikkens mere og mere marginaliserede rolle i det amerikanske samfund. Han ser den aktuelle valgkamp i USA som en et udmærket eksempel på tilstanden i branchen.

»Dækningen af præsidentvalget i 2016 hører til de amerikanske mediers allerværste præstationer. Valgprocessen har virkelig sat de problemer, vi har med journalistik i USA, på spidsen. På den måde har det været et katastrofalt år,« siger McChesney, der er en af verdens førende mediekritikere.

Medieforskeren er ikke mindst

forarget – men ikke overrasket – over pressens fremstilling af Donald Trump, Hillary Clinton, Bernie Sanders & Co. Han henviser til Tyndall-rapporten – en undersøgelse, der viser, at hver gang Bernie Sanders fik ét minuts dækning på en af de tre store landsdækkende tv-kanaler ABC, CBS og NBC, i de første 11 måneder af 2015, så fik den republikanske præsidentkandidat, Donald Trump, 23,4 minutter. På ABC alene fik Sanders 20 sekunder mod Trumps 81 minutter. Det er 243 gange så meget. Om den medfart pressen gav Bernie Sanders – kandidaten, der tabte det Demokratiske Partis nominering til Hillary Clinton – siger McChesney:

»I 2016 så vi for første gang i ny-

ere tid, hvad der sker, når en kandidat, der ikke er en del af elitens konsensus, deltager. I danske forhold ville Bernie Sanders være en moderat socialdemokrat, en midtersøgende politiker. Men i USA, hvor kapitalinteresser og store virksomheder fuldstændig dominerer valgsystemet, bliver han regnet for en halvskør, excentrisk personage, der ikke er i forbindelse med virkeligheden. Og sådan blev han behandlet af nyhedsmedierne: De overtog implicit elitens præmis, at han ikke bør tages seriøst,« siger McChesney og uddyber:

»Nyhedsmedierne følger valgkampen fra eliten, spindoktorer og kampagnelederens perspektiv i stedet for at interessere sig for konse-

kvenserne af en given politik for det store flertal af befolkningen på nogen meningsfuld måde – men hvor borgerne derimod er reduceret til magtesløse tilskuere, der blot ser et show på en scene – gælder også for valgdækningen denne gang.«

– Den måde medierne vægtede dækningen af Sanders – hvilke konsekvenser fik den for hans mulighed for at blive demokraternes præsidentkandidat?

»Både de kommercielle medier og det dominerende nyhedsbureau, Associated Press, gav Sanders elendig dækning. Hans kampagne blev stort set ignoreret. Det skadede hans chancer, fordi mange vælgere stadig støtter sig til konventionelle medier, når de skal beslutte sig,«

siger McChesney og tilføjer: »At Sanders fik den behandling af vores medier, var noget, vi ikke havde set før i USA, fordi vi aldrig har haft en kandidat som ham. Det var øjenåbnende. Det viser – når du åbner motorhjelm til det journalistiske maskineri – hvor loyalt det arbejder for eliten og elitens synspunkter.«

Regnskov eller ørken

Mediernes ringe præstation under den aktuelle amerikanske præsidentvalgkamp udtrykker dybereliggende strukturelle problemer inden for journalistikken, mener McChesney.

»I de seneste 30 år er journalistik som institution og profession smuldreret i USA. Situationen er blevet endnu værre de seneste ti år, og processen accelererer. Hvad enten det drejer sig om privatejede eller offentligt ejede medier, om det gælder online- eller gamle medier, så er antallet af redaktører og journalister, der får løn for deres arbejde, styrt dykket,« siger han. Resultatet ser vi særlig tydeligt under dette års valgkamp, mener han.

»Vi har en klar overvægt af de værste former for nyhedsdækning. I stedet for omhyggeligt researchede, kritiske historier og udgiftstung kvalitetsjournalistik, for eksempel om præsidentkandidaternes baggrund, bliver emnerne i reglen reduceret

til spin, diskussion af den politiske strategi og sladder.«

Når antallet af professionelle journalister og medier falder, reduceres også muligheden for at stille erhvervsledere og politikere til regnskab for magtmisbrug, siger McChesney. Journalister får sværere ved at arbejde til gavn for samfundet – de formår ikke længere i lige så høj grad at bidrage til, at borgere kan træffe demokratiske beslutninger på et solidt grundlag.

»Om en ond diktator i et totalitært samfund lukker stribevis af medier med censur som eksplicit formål, eller om markeds kræfter dikterer, at medier skal lukke, fordi de ikke er økonomisk rentable, giver det samme resultat, nemlig en stærkt hæmmet journalistik til skade for befolkningen,« siger medieforskeren.

Globalt fænomen

I USA er der sket et »kollaps af journalistik som et kommercielt levedygtigt forehavende, men fænomenet er globalt«, siger han.

»Det gælder alle steder. Konsekvenserne har dog ikke været så alvorlige i lande med offentlig støtte til medier. I Nordeuropa for eksempel har der længe været et sikkerhedsnet til at holde journalistik i live. Men situationen er den samme overalt, forstået på den måde, at reklameindtægter om få år ikke længere kan

danne grundlaget for en succesfuld forretningsmodel for medier.«

I tråd med det neoliberale credo om at skære udgifter så meget som

Om en ond diktator i et totalitært samfund lukker stribevis af medier med censur som eksplicit formål, eller om markeds kræfter dikterer, at medier skal lukke, fordi de ikke er økonomisk rentable, giver det samme resultat

Robert W. McChesney
Medieforsker og forfatter

muligt for at forhøje profitten – fyre fastansatte journalister og genansætte dem på freelancevilkår uden lønmodtageres rettigheder som ferietillæg, pension og sygedagpenge. Det er langt billigere og mere fleksibelt for arbejdsgiveren: »Når branchen skiller sig af med professionelle journalister, der får en fast, anstændig løn for deres arbejde og udskifter dem med folk, der ikke får løn, folk, der bliver betalt freelancetakster, folk, der knap nok tjener nok til at opretholde tilværelsen, og folk, der bliver nødt til at tage et eller flere ekstrajob for at kunne beskæftige sig med journalistik, så kan det ikke undgå at påvirke kvaliteten. Du får, hvad du betaler for. Hvis du sætter din lid til folk, der bedriver journalistik i deres fritid, usikre og desperate efter penge, får du hverken særlig godt eller særlig pålideligt medieindhold. Du ville jo ikke sende dine børn i en skole, der ansætter sine lærere på den måde,« siger McChesney.

'Gift for et frit samfund'

Når mulighederne for at betale journalister en ordentlig løn og sikre dem ordentlige arbejdsforhold begrænses, får du mere overfladisk eller ligefrem ikkeeksisterende journalistik, konkluderer McChesney. »Det er gift for et frit samfund.«

Der er god grund til at begynde at tænke over mediernes fremtid, me-

ner han. »Smarte samfund – og på dette område vil jeg ikke inkludere USA – foregriber de her problemer. Demokratiske samfund overvejer, hvordan de kan løses på en intelligent måde, inden udviklingen løber løbsk,« siger McChesney og uddyber:

»Så snart du får et samfund rensset for journalistik, så bevæger du dig ind på et område, hvor det, der kommer til at ske politisk, er fuldstændig uforudsigeligt. Hvis du ender med et samfund uden journalistik, så bliver det umuligt at opretholde et troværdigt folkestyre. Det fører uundgåeligt til, at de friheder og demokratiske rettigheder borgerne nu tager for givet, bliver truet.«

kultur@information.dk

Robert W. McChesney er forfatter til bl.a. 'The Political Economy of Media – enduring issues, emerging dilemmas' og 'The Death and Life of American Journalism'. Han er aktuel med bogen 'People Get Ready – the fight against a jobless economy and a citizenless democracy' skrevet sammen med John Nichols.

Læs også *Moderne Tider* side 10-12

